

Damptærskning paa Ourupgaard.

Af Landbrugslandibat, Forvalter N. la Cour.

Det vil være de af Tidskriftets Læsere, som overværede Landmandsmødet i Aarhus, bekendt, at der der var udstillet et Lokomobil med Tærskemaskine og Halmlevator, forarbejdet af Clayton Shuttleworth & Comp. i Lincoln, og tilhørende Hr. Statsraad Tesdorpf. Da disse Redskaber havde arbejdet her paa Gaarden i Vinter, og der endvidere, saavidt jeg veed, ikke endnu foreligger nogen offentlig Udtalelse, støttet til praktiske Resultater, om Damptærskning her i Landet, har jeg troet det af Interesse at meddele lidt derom.

Lokomobilet er en 8 Hestes Dampmaskine med vandret liggende Kjedel og hviler ligesom Tærskemaskinen og Halm-elevatoren paa Hjul, saa den er let flyttelig med 4 Heste. Kraften overføres ved en 12 Alen lang Rem til Tærskemaskinen og fra denne drives igjen Halmelevatoren, der kan sætte Halmen i Stak til en Høide af 11 Alen. Hele dette Apparat er egentlig ikke kompliceret, om det end ved første Blik kunde synes saa; det er godt forarbejdet, hvorfor der saagodtsom ikke har været noget Bræk paa det; det arbejder med stor Regelmæssighed, og Maskinen kan med Lethed stilles efter de forskjellige Slags Korn, der skulle tærstes. Den indeslutter tillige Raste-, Rense- og Sortermaskine, saa at den leverer Kornet aldeles renset og tjenligt for Markedet. Sortermaskinen er en overordentlig findrig Indretning; den bestaaer af en vandret lig-

gende Cylinder, hvis Sider ere dannede af en spiralsnoet tyk Jerntraad, der indvendig er forsynet med en Blitplade paa et Par Tommers Høide, staaende paa Kant og snoende sig i Skruengange gennem Cylinderen. Naar Kornet kommer ind i denne, maa det følge disse Skruengange, og derved faaer det mindre Korn Tid til at falde gennem Cylinderens Sider. Disse kunne selvfølgelig gjøres tættere og videre, saa man kan faae Kornet aldeles nøiagtig sorteret efter den Brug, man vil gjøre af det.

Maffinen kan udrette meget og arbeider særdeles billigt. Den kan, naar alt gaaer vel, tørste 12 Tdr. Hvede, 16 Tdr. Byg og 24 Tdr. Havre i Timen. Omkostningerne stille sig efter nøiagtige Optegnelser for flere af Staffene saaledes:

	Antal Timer tørstet.	Tdr. Korn tørstet.	Forbrugt Tdr. Kul.	Håndkraft Mand.	Tdr. Korn tørstet pr. Time.	Tdr. Kul forbrugt pr. Time.	1 Td. Korn koster at tørste:			
							Kul.	Håndkraft.	Maffinslib.	Salt.
4 Hvedestakke . . .	59	572	23,6	104	9,7	0,4	6,2	9,0	9,0	24,2
4 Bogstakke	78	997	30,4	166	12,6	0,4	4,6	8,0	8,3	20,9
1½ Havrestak	24	500	8,8	46	21,0	0,8	2,7	4,4	5,0	12,1

Sammenlignet med en ældre Tærstemaftine til 6 Heste, som hidtil har besørget al Tærstningen her paa Gaarden og tørstet omtrent 55 Tdr. Hvede og 70 Tdr. Byg pr. Dag, stiller Forholdet sig saaledes:

	Hvede.				Byg.				Havre.			
	Kul eller Hestkraft.	Håndkraft.	Maffinslib.	Salt.	Kul eller Hestkraft.	Håndkraft.	Maffinslib.	Salt.	Kul eller Hestkraft.	Håndkraft.	Maffinslib.	Salt.
Med Hestetærstemaftinen koster 1 Td. Korn, Rensning iberegnet	12,8	19,3	5,0	37,1	9,6	15,0	4,0	28,6	6,8	10,8	3,0	20,6
Med Damp-tærstemaftinen koster 1 Td. Korn, Rensning iberegnet	6,2	9,0	9,0	24,2	4,6	8,0	8,3	20,9	2,7	4,4	5,0	12,1

En Td. Kul (10 Skpr.) er beregnet til 1 Rd. 56 Sk., en Mand's Dagløn til 48 Sk. og en Hest til 64 Sk. Damp-tærstemaschinen koster her paa Stedet 4000 Rd., og Maskinflidet er beregnet til 12 pCt. af denne Sum.

Sammenlignet med Pleiltærstning stiller Tærstning paa Maskine sig meget billig her paa Eggen. Paa større Gaarde tærstes saagodtsom intet med Pleil, og Bønderne faae det kun udført mod en meget høi Betaling, i Reglen hver 13de Td. for Hvede og Byg. Daglønnen er maaste nok noget høiere her end i andre Egne, og desuden er Dagleieren allerede i flere Aar afvant med Brugen af Pleilen.

Men ikke alene ved Billigheden har Damp-tærstning For-trinet. Man er ved Hjælp af den paa en stor Gaard ganske anderledes Herre over Forholdene, kan benytte Konjunkturerne og i en Fart skaffe en Masse Korn udtærstet. Man kan f. Ex. om Efteraaret benytte Hestekraften aldeles uafhængig af Tærstningen; saaledes tærstes ifjor Efteraar her paa Gaarden 3 Stakke, medens Hveden saædes. Maskinen har her kun tærstet det Korn, som har staaet i Stak; man har i Reglen paa Stakpladsen friere Plads til at bevæge sig, men selvfølgelig fordrer det godt Veir, og der vil jo, hvor Laderne haves store nok, aldeles intet være til Hinder for at stille Tærstemaschinen indenfor Ladeporten og Lokomobilet udenfor og saaledes tærste, da den lovbefalede 10 Alens Afstand fra Tag eller Stak saaledes meget godt kan opnaaes. Denne Vinter har jo givet usædvanlig megen Fugtighed med mange Regn- og Sneveirsdage, men dog have vi ikke havt nogen væsentlig Vansteligheid ved at faae Tærstningen udført.

Denne Maskine har i Vinter udtærstet 5226 Tdr. Korn.

Til ovenstaaende interessante Meddelelse skal Redaktionen tillade sig at sœie et Par Bemærkninger om den her omtalte Tærstemaschine med Halmlevator, der findes afbildet i Fig. 1.

Maskinen dreies af Lokomobilet ved Hjælp af Remmen a. Det utærstede Korn kastes fra Stakken paa Platformen b, hvor

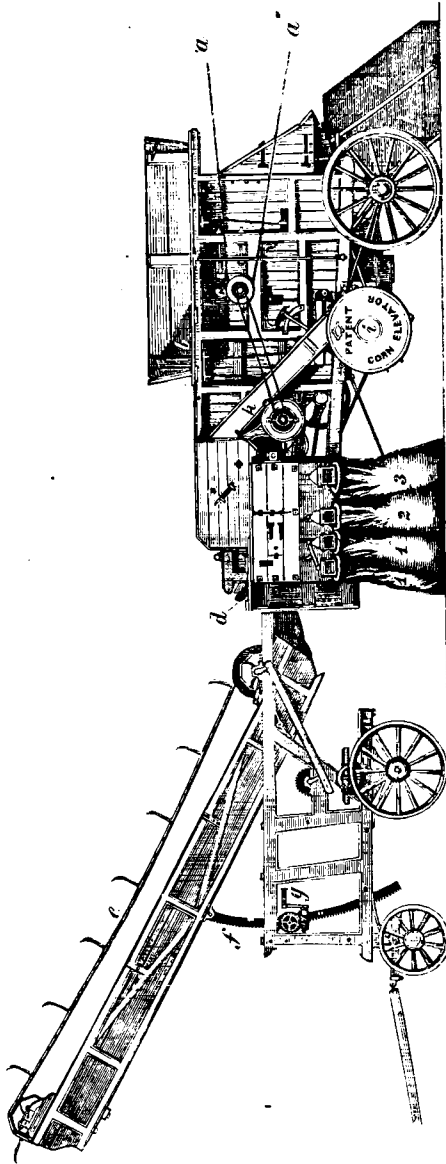
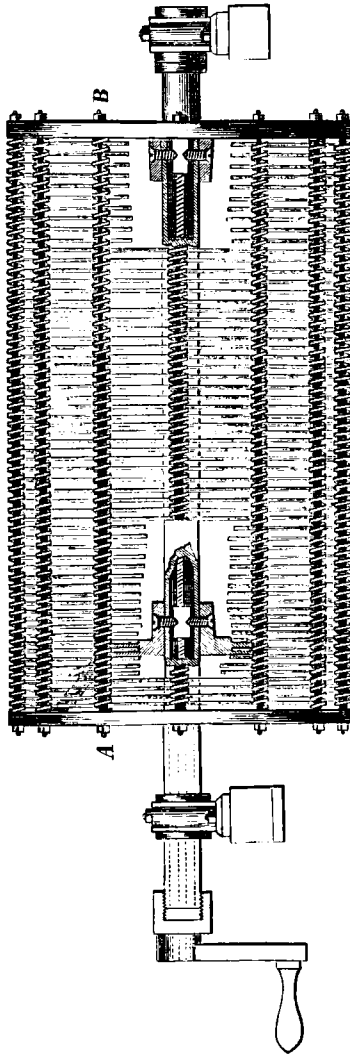

Fig. 1.

det løses og føres ned paa Tærstetromlen, hvis Arelende sees ved c. Af den skraatliggende Halmryster, hvis øverste Ende sees ved d føres Halmen over paa Elevatoren, der bestaaer af Baand uden Ende (e) forsynet med Tænder og som ved sin Dreining over Endevalserne fører Halmen bort fra Maskinen; efter den forskjellige Høide, hvori Halmen skal sættes, enten i Stak eller Lade, kan Elevatoren ved Tandbuen f og Dreivet g gives en mer eller mindre steil Stilling. Det udtærskede Korn fastes og renses inde i Maskinen, saa at Avner og Smaa-halm blæses bort ved h, og Kornet falder ind i Centrifugal - Elevatoren i, hvis hurtige Omdreining kaster Kornet op gennem Elevatorrøret k, hvorfra det føres ind i Sortermaskinen, for efter sin Størrelse at forteres i de 3 Sække nrkt. Nr. 1, 2 og 3; da det meste (det bedste) Korn kommer ud ved Nr. 1, er der her 2 Udtømningshuller, for at stadig det ene af

kan være aabent, medens Sækken for det andet tages fra og bindes.

Af Sortermaskinen sees en Tegning i større Maalestok i Fig. 2. En Beskrivelse af denne er allerede tilbøielig givet ovenfor. Kornet føres ind i Staaltraadschylindren ved Enden A, og eftersom det passerer gennem Chylindren vil det falde ud mellem Jerntraadene, saaledes at det mindste falder ud først, da Jerntraadene nærmest A ere tættest ved hverandre, det største og bedste Korn derimod gennem Jerntraadene paa den sidste Halvdel af Sorterschylindren nærmest B, hvor Traadene ere videst fra hverandre. Efter de forskjellige Sorter Korn eller det ulige Brug, man vil gjøre af det, kunne Jerntraadene let spændes tættere sammen eller længere fra hverandre. —

Ved det store Chester Møde i England 1858 bleve de forskjellige Slags Tærskemaskiner underkastede en omhyggelig Prøve og Bedømmelse af den dertil bestillede Dommerkomite. De deltes i 6 Klasser, nemlig: 1) Transportable Heste-Tærskemaskiner til ikke over 6 Hestekraft; 2) Transportable Damp-Tærskemaskiner til ikke over 8 Hestekraft; 3) Transportable Tærskemaskiner ikke over 8 Hestekraft og som leverede Kornet bedst færdig til Rensning; 4) do. do. do. og som leverede Kornet bedst færdig for Markedet; 5) Faststaaende Damptærskemaskiner, der leverede Kornet bedst færdig for Markedet og som ikke forbrede over 10 Hestekraft, og 6) do. do. do., som ikke forbrede over 8 Hestekraft. — Clayton, Shuttleworth & Comp. konkurrerede ikke i første Klasse, men i de andre 5, og i alle disse toge de første Præmie med Undtagelse af den her nævnte 5te Klasse, hvor Hornsbj og Søn fik 1 Point mere, nemlig 699 imod 698. Den ovenfor beskrevne Maskine bedømtes under 6te Klasse og naaede her 1057 Point, medens de andre 3 Konkurrenter i denne Klasse naaede 1011 (Garrett og Søn), 994 (Hornsbj og Søn) og 896 (Barrett, Exall og Comp.)

Dette smukke, fuldstændige og som det af ovenstaaende Beretning sees meget fordelagtige Tærskesapparat har i England ialt kostet 385 £., nemlig den 8 Hestes-Dampmaskine 210 £., Tærskemaskinen med Rense- og Sorterapparater 115 £. og Elevatoren 50 £.